

Høringssvar på NOU 2009:18 Rett til læring

Til: Kunnskapsdepartementet

Fra: Malvik, Klæbu, Selbu og Tydal kommuner

Generelt

Utredninga inneholder mange fornuftige tanker og gode forslag. Den peker på viktige mangler ved vårt skolesystem. Det som gjennomsyrrer rapporten er mangfoldstenkning, ikke normalitet kontra avvik. Det er en fin tanke, men krever stor kompetanse i skoler og PPT, det krever lik praktisering av regelverk og det krever systemer internt på skolene og på kommunenivå slik at ingen elever skal "falle imellom". Vi finner lite om hvordan dette skal gjøres, og det skal ikke koste penger. Dette blir en stor utfordring.

Utvalget har berørt mange områder, men er de berørt i dybden? Det er lett å få inntrykk av enkelte lettvinte løsninger det ikke er tenkt konsekvenser av. Landet vårt er mangfoldig, det er etter vårt syn umulig å bygge god kompetanse overalt i nærmiljøet. Skolekultur er så vidt forskjelling, uten rettssikkerhet kan utvalgets forslag føre til stor forskjellsbehandling.

Vi vil understreke viktigheten av en solid lærerutdanning, med fokus på faglig kunnskap, pedagogikk, didaktikk og praksis, som en nødvendighet for å sikre at norsk skole utvikler seg i riktig retning.

Det blir viktig å samkjøre de ulike NOUene. Eventuelle nye føringer for spesialundervisning må sees i sammenheng med den forestående rapporten fra Kunnskapsdepartementets Tidsbrukutvalg.

Det er vår mening at rektorene ikke skal pålegges en rolle som sakkyndig innstans på toppen av allerede viktige arbeidsoppgaver. Rektors rolle er allerede presset nok på innhold.

Kapittel 13: Tidlig innsats og forebygging

Vi støtter forslag om plikt til kontinuerlig og systematisk oppfølging.

Det bør være hjemmel for å overføre dokumentert arbeid fra barnehage til skole når det er gjort utredningsarbeid rundt et barn. Ellers støttes forslaget om at dokumentasjonssystemene gjennomgås og blir mest mulig hensiktsmessige.

Det knytter seg mange spørsmål til innføring av Læringsboka. Hvilken form vil denne boka ha? Vil den medføre ytterligere krav om skriftlighet for læreren eller vil den forenkle arbeidet hennes? Ikke minst blir det viktig å avklare hvem som eier innholdet i boka. Her må en være varsom i forhold til lovverk og personvern. Hvordan skal en kompetanseheving på dette temaet gjennomføres? Dette må sees i sammenheng med ny forskrift for vurdering. En mulighet kan være å bygge på digitale verktøy vi allerede har, for eksempel Fronter.

Kapittel 14: Rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen

Organiseringa av spesialundervisninga var tema i Stortingsmelding 23 (97/98) og tidligere både rundt 1985 og 1990. Nå foreslås det igjen endringer. Vi er bekymret hvis elevenes juridiske rettigheter faller bort.

Vi savner en del begrepsavklaringer, for eksempel: Forskjellen på tilpassa opplæring, tilrettelegging og ekstra tilrettelegging. Dette må presiseres for å unngå at det blir alt for store forskjeller fra sted til sted.

Vi tror elever med relativt små vansker vil tjene på utvalgets forslag med enkle tiltak, men den muligheten har skolene allerede. For elever med større vansker tror vi utvalgets forslag kan få store uheldige konsekvenser.

Mange skoler har ikke nødvendig kompetanse innen spesialpedagogikk, hvordan skal det løses? Vi tror det blir like mange henvendelser som før til PPT, men at arbeidet PPT legger ned og konklusjonene som trekkes ikke behøver å følges i samme grad som i dag. Dette kan gå ut over rettsvernet til elevene.

Kapittel 15: Tilpassede og fleksible opplæringsløp

Vi vil understreke poenget for å gi fagplanene tydelige innholdsmomenter og sørge for at det blir et helhetlig styringsdokument for opplæringa. Hvor går grensene for at en elev ikke kan følge kompetansekravene planen setter?

Vi støtter forslaget om forsterkede rutiner ved overganger.

Kapittel 16: PP-tjenesten og Statped tettere på

Vi synes det er bra at PPT skal være tettere på barnehage og skole, og får videreutvikle sin kompetanse på læringsmiljø, problematferd og sammensatte læreversker. Et nasjonalt senter for dette høres positivt ut. Å samlokalisere pedagogiske sentre, kan være positivt. De vil komme nærmere brukerne, men hva med utviklinga av faglig kompetanse når denne blir spredt?

Små PPT-kontorer er sårbare, og det er begrenset hvor mange områder man kan ha kompetanse på. Dette løses ikke internt i kommunene, fordi det ikke er helsestasjonens eller barnevernets kompetanse som etterspørres, men kompetanse på klassemiljø, forhold som handler om læring og atferd. Derfor er et tett og godt samarbeid med Statped helt nødvendig, spesielt for små PPT-kontor. Vi ønsker at det skal være lett å få hjelp fra Statped også i framtida.

Det er bra å se at Lillegården får anerkjennelse for sitt LP-program.

Kapittel 17: Helhet krever tverrfaglig og tverretatlig samarbeid

Kravet til individuell plan bør kanskje hjemles i lovverket til skolen, men vi stiller spørsmål til om dette er hensiktsmessig når barnet blir godt ivaretatt på skolen.

Vi støtter forslaget om at PPT får egen henvisningsrett til BUP og HABU. Alt for ofte ser man at saker blir liggende på vent og at tida går.

Kapittel 18: Kompetanse på alle nivåer

Vi støtter kvalifisering av både pedagoger og assistenter. Kommunene støtter tanken omkring andre profesjoner inn i læringssituasjonen, for eksempel barnevernspedagoger og vernepleiere. Forslaget om et 5-årig kompetanseutviklingsprogram for barnehager og skoler støttes også.

Vi vil understreke viktigheten av tett oppfølging av språkutvikling alt fra barnehagen.

Her kan vi også nevne at vi finner det merkelig at enkeltvedtak utløser øremerkede statlige midler i barnehage, men ikke i skolen.